

# Spis treści

## Wstęp 11

Jak do tej pory myślano i pisano o tych sprawach 19

A może było inaczej? 23

## 1 Towarzystwo Popierania Przemysłu Ludowego 29

1 | 1 Międzywojenne instytucje i organy popierania przemysłu ludowego: 29  
Towarzystwo Popierania Przemysłu Ludowego, Referat Przemysłu  
Ludowego przy Ministerstwie Przemysłu i Handlu

1 | 1 | 1 Założenie TPPL 29

1 | 1 | 2 W Polsce niepodległej 32

1 | 1 | 3 TPPL w Warszawie i w Wilnie 39

1 | 2 Ideologia TPPL 47

1 | 2 | 1 Terminologia 48

1 | 2 | 2 Sztuka ludowa w ogóle 49

1 | 2 | 3 Cywilizacja / technicyzm a sztuka i przemysł ludowy 53

1 | 2 | 4 Ochrona sztuki ludowej 55

1 | 2 | 5 Pseudoludowość, Towarzystwo Polska Sztuka Stosowana 56  
i Warsztaty Krakowskie a nowa myśl

|           |                                                                                     |     |
|-----------|-------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 1   3     | Nowa myśl                                                                           | 62  |
| 1   3   1 | <i>Propaganda</i>                                                                   | 65  |
| 1   3   2 | <i>Gospodarka a sztuka i przemysł ludowy</i>                                        | 74  |
| 2         | O ludowości w międzywojennym wnętrzu                                                | 81  |
| 2   1     | Wokół wystawy paryskiej 1925 roku                                                   | 81  |
| 2   2     | Elementy ludowości w duchu nowego pomysłu                                           | 89  |
| 2   3     | Realizacje – przykłady                                                              | 97  |
| 2   3   1 | <i>Wystawy paryska 1937 roku i nowojorska 1939 roku</i>                             | 105 |
| 3         | Europejski i wewnątrzpaństwowy kontekst<br>nowej myśli o sztuce i przemyśle ludowym | 113 |
| 3   1     | Sztuka ludowa a sztuka dekoracyjna                                                  | 113 |
| 3   2     | Sztuka ludowa a narodowa emancypacja<br>i sprawy gospodarcze                        | 115 |
| 3   3     | Alois Riegl i jego poglądy                                                          | 119 |
| 3   4     | Interwencjonizm państwa                                                             | 121 |
| 3   5     | Regionalizm, agraryzm i ruchy ludowe                                                | 122 |
| 3   6     | Wnioski                                                                             | 127 |

|           |                                                                   |     |
|-----------|-------------------------------------------------------------------|-----|
| 4         | Cepelia                                                           | 133 |
| 4   1     | Zanim powstała Cepelia                                            | 133 |
| 4   2     | Powstanie i struktura Cepelii                                     | 136 |
| 4   2   1 | <i>Cepelia wobec swych poprzedników</i>                           | 145 |
| 4   2   2 | <i>Szydłowska a Telakowska</i>                                    | 146 |
| 4   2   3 | <i>Pracownicy</i>                                                 | 149 |
| 4   3     | Zadania Cepelii                                                   | 152 |
| 4   3   1 | <i>Sztuka ludowa w Cepelii</i>                                    | 154 |
| 4   3   2 | <i>Geografia Cepelii</i>                                          | 170 |
| 4   3   3 | <i>Gospodarka czy kultura?</i>                                    | 172 |
| 4   3   4 | <i>Handel</i>                                                     | 174 |
| 4   3   5 | <i>Eksport</i>                                                    | 179 |
| 4   3   6 | <i>Cepelia a przemysł</i>                                         | 185 |
| 4   3   7 | <i>Formy obecności Cepelii</i>                                    | 187 |
| 4   3   8 | <i>Styl cepeliowski</i>                                           | 192 |
| 4   4     | Cepelia od lat 70. XX wieku                                       | 195 |
| 5         | Instytut Wzornictwa Przemysłowego                                 | 203 |
| 5   1     | Powstanie i struktura IWP                                         | 203 |
| 5   2     | Inspiracje ludowe w działalności IWP                              | 207 |
| 5   3     | Metoda pracy                                                      | 213 |
| 5   4     | Ocena działalności IWP w zakresie wykorzystania inwencji ludowych | 225 |

6 O ludowości w nowym wnętrzu i stroju 229

6 | 1 Jak mieszkać i jak nie mieszkać? 229

6 | 2 Sztuka i przemysł ludowy we wnętrzu 234

6 | 3 Wystawy i sklepy Cepelii 245

6 | 4 Ludowość w modzie damskiej 251

7 Konteksty sztuki i przemysłu  
ludowego w Polsce Ludowej 261

7 | 1 Polska Ludowa wobec popierania sztuki i przemysłu  
ludowego w okresie międzywojennym 261

7 | 2 Zadania sztuki ludowej w Polsce Ludowej 263

7 | 3 Krytyka 268

7 | 4 Wnioski 279

Zakończenie 285

MATERIAŁY DODATKOWE

Źródła ilustracji 293

Wykaz skrótów 297

Bibliografia 299

*Archiwalia* 299

*Publikacje* 301

English Summary 323